

V Bruseli 6. 4. 2016
COM(2016) 205 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Silnejšie a inteligentnejšie systémy pre hranice a bezpečnosť

1. ÚVOD

Európa je mobilnou spoločnosťou. Milióny občanov EÚ a štátnych príslušníkov tretích krajín prekračujú každodenne jej vnútorné a vonkajšie hranice. V roku 2015 navštívilo EÚ viac ako 50 miliónov štátnych príslušníkov tretích krajín, čo predstavuje viac ako 200 miliónov prekročení vonkajších hraníc schengenského priestoru.

Okrem týchto pravidelných tokov cestujúcich len v roku 2015 došlo v dôsledku konfliktu v Sýrii a kríz v iných častiach sveta k 1,8 milióna prípadov neoprávneného prekročenia vonkajších hraníc Európy. Občania EÚ očakávajú, že kontroly vonkajších hraníc týkajúce sa osôb budú účinné, umožnia účinné riadenie migrácie a prispievajú k vnútornej bezpečnosti. Teroristické útoky v Paríži v roku 2015 a v Bruseli v marci 2016 boli trpkým prejavom pretrvávajúcej hrozby pre vnútornú bezpečnosť Európy.

Obidva aspekty ešte viac upozornili na potrebu spojiť sa a komplexne posilniť rámec spolupráce a informačné nástroje EÚ v oblasti riadenia hraníc, migrácie a bezpečnosti. Riadenie hraníc, presadzovanie práva a kontrola migrácie sú dynamicky prepojené. Vie sa, že občania EÚ prekračujú vonkajšie hranice, cestujú do konfliktných zón na teroristické účely a po návrate predstavujú riziko. Existuje dôkaz, že teroristi použili pri vstupe do EÚ trasy neregulárnej migrácie, a potom prešli do schengenského priestoru bez toho, aby boli odhalení.

Európske programy v oblasti bezpečnosti a migrácie určili smer rozvoja a vykonávania politiky EÚ s cieľom riešiť paralelné výzvy, ktorými sú riadenie migrácie a boj proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti. Toto oznámenie vychádza zo súčinnosti medzi týmito dvoma programami a slúži ako východisko pre diskusiu o tom, ako by súčasné a budúce informačné systémy mohli zlepšiť riadenie vonkajších hraníc i vnútornú bezpečnosť v EÚ. Táto požiadavka dopĺňa návrh z decembra 2015 týkajúci sa vytvorenia európskej pohraničnej a pobrežnej stráže a zlepšenia predchádzania krízam a zásahov na vonkajších hraniciach.

Existuje niekoľko informačných systémov na úrovni EÚ, ktoré poskytujú príslušníkom pohraničnej stráže a polícii príslušné informácie o osobách, no štruktúra správy údajov EÚ nie je dokonalá. V tomto oznámení sa stanovuje niekoľko možností maximalizácie prínosov existujúcich informačných systémov a v prípade potreby rozvoja nových a doplnkových činností na odstránenie nedostatkov. V oznámení sa takisto zdôrazňuje potreba zlepšiť interoperabilitu informačných systémov ako dlhodobý cieľ, ako to formulovala aj Európska rada a Rada¹, a prezentuje predstavy, ako možno v budúcnosti vyvinúť informačné systémy s cieľom zabezpečiť, aby príslušníci pohraničnej stráže, colné orgány, policajní úradníci a súdne orgány mali k dispozícii potrebné informácie.

Všetky budúce iniciatívy budú vypracované na základe zásad lepšej právnej regulácie vrátane verejných konzultácií a hodnotenia vplyvov, a to aj pokiaľ ide o základné práva, a najmä právo na ochranu osobných údajov.

¹ Závěry zo zasadnutia Európskej rady, ktoré sa konalo 17. a 18. decembra 2015. Spoločné vyhlásenie ministrov spravodlivosti a vnútorných vecí krajín EÚ a zástupcov inštitúcií EÚ k teroristickým útokom, ku ktorým došlo 22. marca 2016 v Bruseli (z 24. marca 2016); Závěry zo zasadnutia Rady EÚ a členských štátov zasadajúcich v Rade o boji proti terorizmu (20. novembra 2015).

2. PROBLÉMY, KTORÉ TREBA RIEŠIŤ

Absencia vnútorných hraníc v rámci schengenského priestoru si vyžaduje silné a spoľahlivé riadenie pohybu osôb cez vonkajšie hranice. Je to nevyhnutný predpoklad na zabezpečenie vysokej úrovne vnútornej bezpečnosti a voľného pohybu osôb v danej oblasti. Absencia vnútorných hraníc zároveň znamená, že orgány presadzovania práva v členských štátoch takisto majú prístup k príslušným údajom o osobách. Existujú viaceré informačné systémy a databázy na úrovni EÚ, ktoré poskytujú príslušníkom pohraničnej stráže, policajným úradníkom a iným orgánom relevantné informácie o osobách v súlade s ich príslušnými účelmi².

Existujú však aj nedostatky súvisiace s informačnými systémami, ktoré bránia práci týchto vnútroštátnych orgánov. Lepšia výmena informácií bola preto v Európskom programe v oblasti bezpečnosti označená za kľúčovú prioritu. Medzi hlavné nedostatky patria: a) neoptimálne funkcie existujúcich informačných systémov, b) nedostatky v štruktúre EÚ, pokiaľ ide o správu údajov, c) komplexná štruktúra odlišne spravovaných informačných systémov a d) roztrieštená štruktúra správy údajov na účely kontroly hraníc a bezpečnosti.

Existujúce informačné systémy v EÚ pre riadenie hraníc a vnútornú bezpečnosť pokrývajú širokú škálu funkcií. Naďalej však existujú **nedostatky vo funkciách existujúcich systémov**. Pri pohľade na postupy kontroly hraníc vzťahujúce sa na rôzne kategórie cestujúcich je jasné, že existujú nedostatky v niektorých z týchto postupov a medzi príslušnými informačnými systémami používanými pri kontrolách hraníc. Podobne treba optimalizovať aj výkonnosť existujúcich nástrojov na presadzovanie práva. To si vyžaduje zváženie opatrení na zlepšenie existujúcich informačných systémov (oddiel 5).

Okrem toho existujú **nedostatky v štruktúre správy údajov EÚ**. Problémom zostávajú kontroly hraníc týkajúce sa osobitných kategórií cestujúcich, akými sú štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sú držiteľmi dlhodobých víz. Okrem toho je tu problém nedostatku informácií pred príchodom na hranice, pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú oslobodení od vízovej povinnosti. Malo by sa prípadne zvážiť, či je potrebné riešiť tieto nedostatky vývojom doplnujúceho informačného systému (oddiel 6).

Príslušníci pohraničnej stráže, a najmä policajní úradníci čelia **komplexnej štruktúre odlišne spravovaných informačných systémov** na úrovni EÚ. Táto komplexnosť spôsobuje praktické ťažkosti, konkrétne to, v ktorých databázach by sa malo v danej situácii vyhľadávať. Okrem toho nie všetky členské štáty sú napojené na všetky existujúce systémy³. Súčasnú komplexnosť, pokiaľ ide o prístup k informačným systémom na úrovni EÚ, by bolo možné zmenšiť zavedením jednotného vyhľadávacieho rozhrania na vnútroštátnej úrovni, ktoré rešpektuje rôzne účely prístupu (oddiel 7.1).

Súčasná štruktúra EÚ, pokiaľ ide o správu údajov na účely kontroly hraníc a bezpečnosti, je poznačená **fragmentáciou**. Je to spôsobené rôznymi inštitucionálnymi, právnymi a politickými súvislosťami, v ktorých boli dané systémy vyvinuté. Informácie sa uchovávajú oddelene v rôznych systémoch, ktoré sú zriedka navzájom prepojené. V rámci príslušných orgánov existuje nesúlad medzi databázami a odlišným prístupom k údajom. Toto môže viesť do slepej uličky, najmä pre orgány presadzovania práva,

² Prehľad informačných systémov pre hranice a bezpečnosť sa nachádza v oddiele 4 a podrobnejší zoznam v prílohe 2.

³ S výhradou špecifických podmienok uvedených v protokole č. 22 o Dánsku a protokoloch č. 21 a 36 o Spojenom kráľovstve a Írsku a príslušných aktoch o pristúpení.

keďže môže byť veľmi ťažké rozpoznať súvislosti medzi fragmentmi údajov. V záujme zlepšenia dostupnosti údajov na účely riadenia hraníc a bezpečnosti je preto nevyhnutné a naliehavé usilovať sa o integrované riešenia, a to v plnom súlade so základnými právami. Na to je potrebné začať postup zameraný na interoperabilitu existujúcich informačných systémov (oddiel 7).

3. ZÁKLADNÉ PRÁVA

Plné rešpektovanie základných práv a pravidiel ochrany údajov je nevyhnutným predpokladom na riešenie uvedených výziev.

Zabezpečenie dodržiavania základných práv si vyžaduje primerane navrhnuté a správne používané technologické a informačné systémy. Technologické a informačné systémy môžu pomôcť verejným orgánom pri ochrane základných práv občanov. Biometrické technológie môžu znížiť riziko zámery totožností, ako aj diskriminácie a rasového profilovania. Ak pôjdu ruka v ruku so zárukami základných práv a ochranných opatrení, môžu zároveň prispieť k riešeniu otázky ochrany detí, napríklad pokiaľ ide o deti, ktoré zmizli alebo sa stali obeťami obchodovania s ľuďmi. Môžu znížiť riziko protiprávneho zadržovania a väznenia ľudí. Takisto môžu prispieť k zvýšeniu bezpečnosti občanov s pobytom v schengenskom priestore, keďže pomôžu v boji proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti.

Existencia rozsiahlych informačných systémov znamená aj potenciálne riziká pre súkromie, ktoré treba predvídať a náležite riešiť. Zber a používanie osobných údajov v rámci týchto systémov má vplyv na právo na súkromie a ochranu osobných údajov, ktoré je zakotvené v Charte základných práv Európskej únie. Všetky systémy musia byť v súlade so zásadami ochrany údajov a s požiadavkami nevyhnutnosti, proporcionality, obmedzenia účelu a kvality údajov. Musia byť zavedené záruky na zabezpečenie práv dotknutých osôb v súvislosti s ochranou ich súkromného života a osobných údajov. Údaje by sa mali uchovávať len tak dlho, ako je potrebné na účely, na ktoré boli zhromaždené. Treba počítať s mechanizmami, ktoré zabezpečujú správne riadenie rizík a účinnú ochranu práv dotknutých osôb.

V decembri 2015 dosiahli spoluzákonodarcovia politickú dohodu o reforme ochrany údajov. Nové všeobecné nariadenie o ochrane údajov a smernica o ochrane údajov týkajúca sa policajných orgánov a justičných orgánov v trestnej oblasti⁴ nadobudnú účinnosť v roku 2018 a poskytnú harmonizovaný rámec pre spracovanie osobných údajov.

Obmedzenie účelu je základnou zásadou ochrany údajov zakotvenou v Charte základných práv Európskej únie. Vzhľadom na rôzne inštitucionálne, právne a politické súvislosti, v ktorých boli vyvinuté informačné systémy na úrovni EÚ, bola zásada obmedzenia účelu uplatnená prostredníctvom rozčlenenej štruktúry správy informácií⁵. To je jeden z dôvodov súčasnej fragmentácie štruktúry EÚ, pokiaľ ide o správu údajov na účely kontroly hraníc a vnútornej bezpečnosti. S novým platným komplexným právnym rámcom pre ochranu osobných údajov v EÚ a významným vývojom v oblasti technológií a bezpečnosti IT, možno zásadu obmedzenia účelu ľahšie vykonávať na úrovni prístupu k uchovávaným údajom a ich využívania, a to v plnom súlade s Chartou základných práv Európskej únie a s nedávnou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. Záruky ako rozčlenenie údajov v rámci jedného systému a špecifický prístup a pravidlá používania pre každú kategóriu údajov a používateľov by mali zabezpečiť

⁴ Pozri http://ec.europa.eu/justice/data-protection/reform/index_en.htm.

⁵ KOM(2010) 385 v konečnom znení.

potrebné obmedzenie účelu v integrovaných riešeniach správy údajov. Tým sa otvára cesta k interoperabilite informačných systémov, ktorú sprevádzajú potrebné prísne pravidlá prístupu k údajom a ich využívania bez vplyvu na existujúce obmedzenie účelu.

Zásadami pravidiel EÚ týkajúcich sa ochrany údajov sú teraz „špecificky navrhnutá ochrana údajov“ a „štandardná ochrana údajov“. Pri vytváraní nových nástrojov, ktoré spočívajú v používaní informačných technológií, sa Komisia bude snažiť uplatňovať tento prístup. To znamená zahrnutie ochrany osobných údajov do technologickej základne navrhovaného nástroja, obmedzenie spracovávania údajov len na operácie, ktoré sú nevyhnutné na navrhovaný účel, a poskytovanie prístupu k týmto údajom iba subjektom, ktoré s nimi musia byť oboznámené.⁶

Požiadavky Charty základných práv, a najmä nové nástroje reformy ochrany údajov pomôžu Komisii pri riešení súčasných problémov a nedostatkov v štruktúre EÚ, pokiaľ ide o správu údajov na účely kontroly hraníc a bezpečnosti. Tým sa zabezpečí, že ďalší vývoj informačných systémov v týchto oblastiach bude v súlade s najvyššími normami ochrany údajov a že tieto systémy budú rešpektovať základné práva zaručené Chartou základných práv a prispievať k ich dodržiavaniu.

4. PREHĽAD INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV PRE HRANICE A BEZPEČNOSŤ⁷

Každý z existujúcich informačných systémov v EÚ pre riadenie hraníc a vnútornú bezpečnosť má svoje vlastné ciele, účely a právne základy⁸, skupiny používateľov a inštitucionálny kontext. Tie spolu vytvárajú zložité štruktúry príslušných databáz.

Tri hlavné **centralizované informačné systémy** vyvinuté v EÚ sú i) Schengenský informačný systém (SIS) so širokým spektrom zápisov o osobách a predmetoch, ii) vízový informačný systém (VIS) s údajmi o krátkodobých vízach a iii) systém EURODAC s daktyloskopickými údajmi od žiadateľov o azyl a štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí neregulárne prekročili vonkajšie hranice. Tieto tri systémy sa navzájom dopĺňajú a – s výnimkou systému SIS – zamerané predovšetkým na štátnych príslušníkov tretích krajín. Tieto systémy takisto podporujú vnútroštátne orgány v boji proti trestnej činnosti a terorizmu⁹. Platí to najmä pre systém SIS ako v súčasnosti najrozšírenejší nástroj na výmenu informácií. Výmena informácií v rámci týchto systémov sa vykonáva v rámci zabezpečenej špecializovanej komunikačnej infraštruktúry s názvom sTESTA¹⁰.

Okrem týchto existujúcich systémov Komisia navrhuje vytvoriť štvrtý centralizovaný systém riadenia hraníc, **systém vstup/výstup (EES)**¹¹, ktorý by sa mal zaviesť do roku 2020 a ktorý je opäť zameraný na štátnych príslušníkov tretích krajín.

⁶ Úplný opis ochrany súkromia už v štádiu návrhu možno nájsť v stanovisku európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k podpore dôvery v informačnú spoločnosť posilnením ochrany údajov a súkromia, Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov, 18. 3. 2010.

⁷ Príloha 2 obsahuje prehľad existujúcich informačných systémov pre riadenie hraníc a presadzovanie práva.

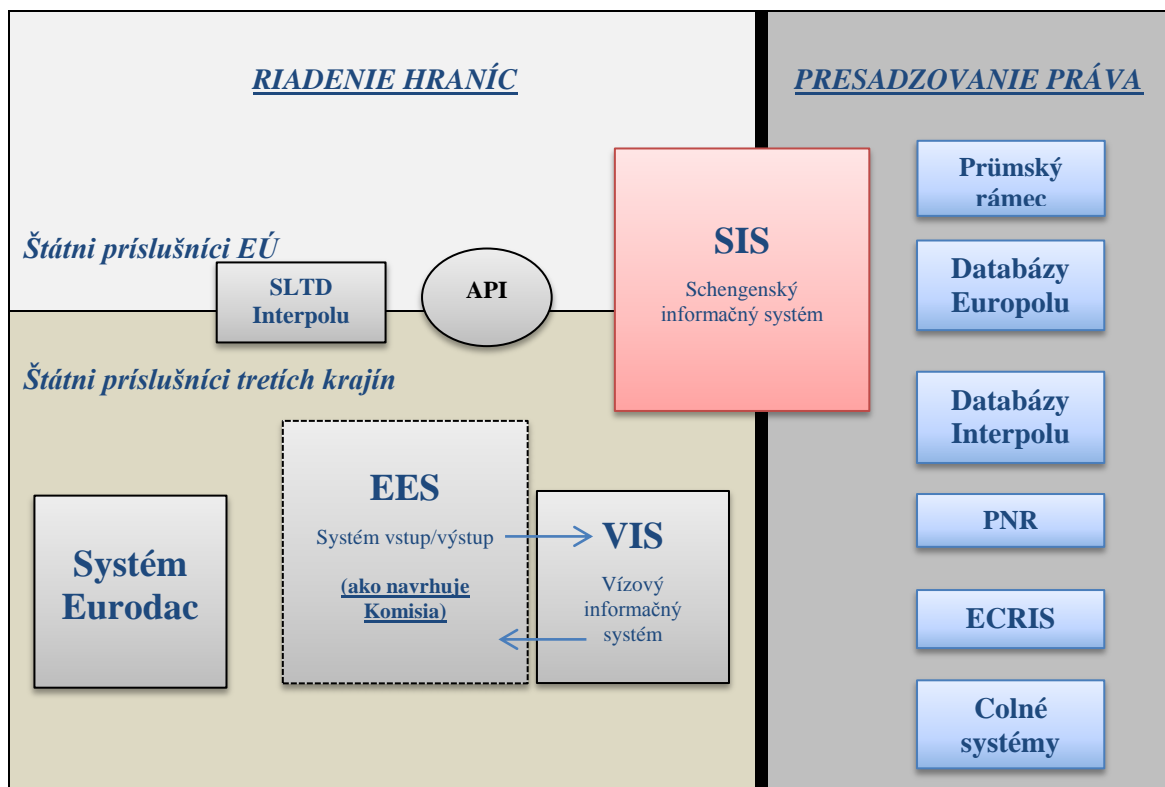
⁸ S výhradou špecifických podmienok uvedených v protokole č. 22 o Dánsku a protokoloch č. 21 a 36 o Spojenom kráľovstve a Írsku.

⁹ Prístup orgánov presadzovania práva do systému VIS a systému EURODAC sa môže uplatniť za obmedzených podmienok vzhľadom na to, že presadzovanie práva je vedľajším cieľom týchto systémov. Čo sa týka systému VIS, členské štáty musia určiť orgán zodpovedný za kontrolu prístupu orgánov presadzovania práva a polícia musí preukázať, že ich prístup je potrebný na vyšetrovanie trestnej činnosti. Pokiaľ ide o systém EURODAC, vyšetrovací orgán potrebuje pred udelením prístupu k systému EURODAC uskutočniť vyhľadávanie v národnom systéme AFIS, v prírumskom rámci a systéme VIS.

¹⁰ Čoskoro ju nahradí TESTA-NG.

¹¹ COM(2016) 194 final.

Obrázok 1 Schematický prehľad hlavných informačných systémov pre riadenie hraníc a presadzovanie práva:

Medzi ďalšie existujúce nástroje riadenia hraníc patrí databáza Interpolu s informáciami o odcudzených a stratených cestovných dokladoch (SLTD) a vopred poskytované informácie o cestujúcich (API) – databáza, ktorá zbiera informácie o cestujúcich pred ich priletmi do EÚ. Tieto nástroje sa týkajú občanov EÚ i štátnych príslušníkov tretích krajín.

EÚ vyvinula osobitne na účely presadzovania práva, vyšetrovania trestnej činnosti a justičnej spolupráce **decentralizované nástroje na výmenu informácií**, konkrétne i) prümský rámec na výmenu údajov o DNA, odtlačkoch prstov a údajov o evidencii vozidiel a ii) Európsky informačný systém registrov trestov (ECRIS) na výmenu informácií z národného registra trestov. Systém ECRIS umožňuje prostredníctvom zabezpečenej siete výmenu informácií o predchádzajúcich odsúdeniach vynesených voči určitej osobe trestnými súdmi v Európskej únii. Žiadosti sú založené hlavne na alfanumerických identifikačných údajoch, hoci je možná výmena biometrických údajov.

Europol podporuje výmenu informácií medzi vnútroštátnymi policajnými orgánmi ako informačným centrom o trestnej činnosti v EÚ. Informačný systém Europolu (EIS) poskytuje členským štátom centralizovanú databázu informácií o trestnej činnosti na uchovávanie a vyhľadávanie údajov o závažnej trestnej činnosti a terorizme. Kontaktné miesta Europolu poskytujú tematické analytické pracovné súbory obsahujúce informácie o prebiehajúcich operáciách v členských štátoch. Sieťová aplikácia Europolu na zabezpečenú výmenu informácií (SIENA) umožňuje členským štátom vymieňať si informácie navzájom, s Europolom alebo s tretími stranami, ktoré uzavreli dohodu o spolupráci s Europolom, a to rýchlo, bezpečne a užívateľsky ústretovo. SIENA zároveň kladie veľký dôraz na interoperabilitu s ostatnými systémami Europolu, napríklad na priamu výmenu údajov s kontaktnými miestami. Poskytuje možnosť dopĺňať do databáz Europolu informácie, ktoré sa vymieňajú medzi jednotlivými členskými štátmi. SIENA by preto mala byť pre členské štáty kanálom na výmenu informácií na účely presadzovania práva v celej EÚ.

Doplnkovým súborom systémov spracovania osobných údajov, ktoré budú vyvinuté vo všetkých členských štátoch, sú **osobné záznamy o cestujúcich** (PNR)¹². Údaje PNR obsahujú informácie o rezerváciách poskytnuté v čase rezervácie a odbavenia.

A nakoniec, **colné orgány** sú takisto kľúčovým aktérom pri spolupráci viacerých orgánov na vonkajších hraniciach. Majú rôzne systémy¹³ a databázy, ktoré obsahujú údaje o pohybe tovaru, identifikáciu hospodárskych subjektov a informácie spojené s rizikom, ktoré sa môžu použiť na posilnenie vnútornej bezpečnosti. Tieto systémy majú takisto svoju vlastnú, obmedzenú a bezpečnú infraštruktúru (spoločnú komunikačnú sieť), ktorá preukázala svoju životaschopnosť. Naďalej by sa mali preskúmavať súčinnosť a konvergencia medzi informačnými systémami a ich príslušnými infraštruktúrami na účely riadenia hraníc EÚ a colných operácií.

5. ZLEPŠOVANIE EXISTUJÚCICH INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV

Existujúce informačné systémy v EÚ pre riadenie hraníc a vnútornú bezpečnosť pokrývajú širokú škálu funkcií. Naďalej sa však vyskytujú **nedostatky** v systémoch, ktoré treba riešiť s cieľom optimalizovať ich výkonnosť.

Schengenský informačný systém (SIS)

Hraničné kontroly vykonávané pomocou **Schengenského informačného systému (SIS)** v súčasnosti prebiehajú na základe alfanumerického vyhľadávania (t. j. meno a dátum narodenia). Odtlačky prstov sa môžu použiť len na overenie a potvrdenie totožnosti osoby, ktorá už bola identifikovaná na základe svojho mena. Tento nedostatok v oblasti bezpečnosti umožňuje osobám, na ktoré sa vzťahuje zápis, použiť falošné doklady, a tak sa vyhnúť zisteniu úplnej zhody so zápisom v SIS.

Táto kritická slabina sa bude riešiť pridaním funkcie vyhľadávania odtlačkov prstov do SIS prostredníctvom **automatizovaného systému na identifikáciu odtlačkov prstov (AFIS)** podľa existujúceho právneho rámca¹⁴. Systém AFIS by mal začať fungovať od polovice roka 2017¹⁵. Prístup k nemu bude mať po jeho dokončení Europol, a doplní tak systémy Europolu na vyšetrovanie trestnej činnosti a boj proti terorizmu, ako aj výmeny údajov o odtlačkoch prstov vykonávané na základe průmského rámca. Komisia a Agentúra EÚ pre rozsiahle informačné systémy (eu-LISA) preskúmajú potenciál rozsiahlejšieho využívania budúceho systému AFIS.

Komisia na základe prebiehajúceho hodnotenia a technickej štúdie v súčasnosti skúma **možnosti ďalších funkcií SIS** s cieľom predložiť návrhy na revíziu právneho základu SIS. Zvažované aspekty zahŕňajú:

¹² Pozri oddiel 6.2.

¹³ Colný informačný systém zahŕňa všetky systémy vytvorené podľa Colného kódexu Spoločenstva (nariadenie 2913/92), budúceho Colného kódexu Únie (nariadenie č. 952/2013) a rozhodnutia o colnom a obchodnom prostredí bez dokladov v papierovej forme (rozhodnutie 70/2008/ES) a bol zriadený podľa dohovoru o CIS z roku 1995. Jeho cieľom je pomáhať v boji proti trestným činom súvisiacim s colnou oblasťou uľahčením spolupráce medzi európskymi colnými orgánmi.

¹⁴ Článok 22 písm. c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) a rozhodnutia Rady 2007/533/SVV z 12. júna 2007 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) (Ú. v. EÚ L 381, 28.12.2006, s. 4, a Ú. v. EÚ L 2015, 7.8.2007, s. 63).

¹⁵ Komisia predložila v marci 2016 Európskemu parlamentu a Rade správu o dostupnosti a pripravenosti technológie na zisťovanie totožnosti osôb na základe odtlačkov prstov, ktoré sú k dispozícii v Schengenskom informačnom systéme druhej generácie (SIS II).

- vytvorenie zápisov SIS o neregulárnych migrantoch, na ktorých sa vzťahujú rozhodnutia o návrate;
- použitie fotografií tváre na biometrickú identifikáciu (popri odtlačkoch prstov);
- automatizovaný prenos informácií o pozitívnej lustrácii po kontrole;
- uchovávanie informácií o pozitívnej lustrácii na účely zápisov z diskkrétnej a špecifickej kontroly do centrálneho systému SIS;
- vytvorenie novej kategórie zápisov o „hľadanej neznámej osobe“, pri ktorej môžu existovať forenzné údaje vo vnútroštátnych databázach (napr. latentný odtlačok zanechaný na mieste činu)¹⁶.

Komisia bude naďalej z prostriedkov EÚ podporovať realizáciu projektov, ktoré umožňujú simultánne vyhľadávanie v systéme SIS a databázach Interpolu s informáciami o odcudzených a stratených cestovných dokladoch a hľadaných páchatel'ov, vozidiel alebo strelných zbraní (iARMS), ktoré dopĺňajú informačné systémy EÚ¹⁷.

Databáza Interpolu s informáciami o odcudzených a stratených cestovných dokladoch (STLD)

Pre účinné riadenie hraníc je mimoriadne dôležité, aby sa cestovné doklady všetkých štátnych príslušníkov tretích krajín a občanov EÚ overovali s použitím **databázy SLTD**. Orgány presadzovania práva by mali využívať databázu SLTD aj na vyhľadávanie v rámci schengenského priestoru. Po teroristických útokoch v Paríži 13. novembra 2015 vyzvala Rada na elektronické prepojenie príslušných databáz Interpolu na všetkých hraničných priechodoch na vonkajších hraniciach a automatické kontroly cestovných dokladov do marca 2016¹⁸. Všetky členské štáty by mali zriadiť príslušné elektronické prepojenie a zaviesť systémy umožňujúce automatickú aktualizáciu údajov o odcudzených alebo stratených cestovných dokladoch v databáze SLTD.

Vopred poskytované informácie o cestujúcich (API)

V súlade so súčasnými osvedčenými postupmi by členské štáty mali takisto zväčšiť pridanú hodnotu **vopred poskytovaných informácií o cestujúcich (API)** zavedením automatizovaného porovnávania týchto údajov so systémom SIS a databázou Interpolu SLTD. Komisia posúdi potrebu revízie právneho základu pre spracovanie údajov API na zabezpečenie rozsiahlejšieho vykonávania tak, aby zahŕňal povinnosť členských štátov požadovať a využívať údaje API týkajúce sa všetkých prichádzajúcich a odchádzajúcich letov. Toto je osobitne dôležité v kontexte vykonávania budúcej smernice o osobných záznamoch o cestujúcich, keďže spoločným využívaním údajov PNR a API sa zvyšuje účinnosť údajov PNR v boji proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti¹⁹.

Vízový informačný systém (VIS)

Komisia takisto uskutočňuje celkové hodnotenie **vízového informačného systému (VIS)**, ktoré sa má skončiť v roku 2016. Hodnotenie sa zaoberá okrem iného tým, ako sa systém VIS využíva na kontroly na vonkajších hraniciach a na území členských štátov, a ako prispieva k boju proti podvodom s osobnými údajmi a vízami. Komisia potom na tomto základe preskúma možnosti zlepšenia funkcií systému VIS vrátane:

¹⁶ Vytvorenie tohto nového zápisu sa posúdi s cieľom dosiahnuť komplementárnosť a predísť prekrývaniu s existujúcim prúmskym rámcom pre vyhľadávanie odtlačkov prstov v rôznych vnútroštátnych databázach členských štátov EÚ.

¹⁷ Cieľom nástrojov na vyhľadávanie informácií vyvinutých Interpolom, ako je stacionárna databáza siete Interpolu (Fixed Interpol Networked Database, FIND) a mobilná databáza siete Interpolu (Mobile Interpol Networked Database, MIND), je uľahčiť simultánne vyhľadávania v systémoch Interpolu a v SIS.

¹⁸ Závery zo zasadnutia Rady EÚ a členských štátov zasadajúcich v Rade o boji proti terorizmu, ktoré sa konalo 20. novembra 2015.

¹⁹ Pozri oddiel 6.2 o navrhovanej smernici o osobných záznamoch o cestujúcich.

- zlepšenia kvality fotografií tváre na účely biometrickej identifikácie;
- používania biometrických údajov žiadateľov o víza na vyhľadávanie v budúcom automatizovanom systéme na identifikáciu odtlačkov prstov, ktorý má byť vyvinutý pre systém SIS;
- zníženia vekovej hranice pre zhromažďovanie odtlačkov prstov detí vo veku od 6 do 12 rokov, pričom poskytne pevné záruky základných práv a ochranné opatrenia²⁰;
- uľahčenia kontroly databázy Interpolu SLTD počas žiadosti o udelenie víza.

Pokiaľ ide o možnosti existujúceho právneho rámca pre prístup k údajom VIS **na účely presadzovania práva**, členské štáty uplatňujú tieto možnosti nerovnako. Členské štáty v tejto súvislosti oznámili praktické problémy v postupoch prístupu orgánov presadzovania práva do VIS. Rovnako aj uplatňovanie prístupu do systému EURODAC na účely presadzovania práva je stále veľmi obmedzené. Komisia preskúma, či treba prehodnotiť právny rámec pre prístup orgánov presadzovania práva do systémov VIS a EURODAC.

EURODAC

Ako sa uvádza v oznámení „Smerom k reforme spoločného európskeho azylového systému a zlepšeniu možnosti legálnej migrácie do Európy“²¹, Komisia predloží návrh na reformu **systému EURODAC** s cieľom ďalej posilňovať jeho funkcie týkajúce sa neregulárnej migrácie a návratu. Tento návrh bude riešiť súčasné nedostatky súvisiace so schopnosťou sledovať sekundárne pohyby neregulárnych migrantov medzi členskými štátmi. Okrem toho sa bude usilovať o zvýšenie účinnosti postupov návratu a readmisie zabezpečením prostriedkov na identifikáciu a vystavenie nových dokladov neregulárnych migrantov na účely návratu. V tejto súvislosti sa návrh bude vzťahovať aj na výmenu informácií, ktoré sú obsiahnuté v systéme EURODAC, s tretími krajinami, berúc do úvahy nevyhnutné záruky ochrany údajov.

Europol

EÚ poskytla **Europolu** prístup do hlavných centrálnych databáz, ale agentúra zatiaľ v plnej miere nevyužila túto príležitosť. Europol má právo priameho prístupu k údajom vloženým do systému SIS o zadržaniach, diskretných a špecifických kontrolách a predmetoch na účely zabavenia a tieto údaje priamo vyhľadávať. Europol doteraz vykonal len obmedzený počet vyhľadávaní v systéme SIS. Prístup Europolu do systému VIS na účely nahliadnutia bol z právneho hľadiska možný od septembra 2013. Právny základ systému EURODAC umožňuje prístup Europolu od júla 2015. Agentúra by mala urýchliť prebiehajúcu prácu, aby sa tak vytvorilo prepojenie systémov VIS a EURODAC. Všeobecnejšie povedané, Komisia posúdi, či treba zabezpečiť ďalší prístup k informačným systémom pre iné agentúry EÚ v oblasti vnútorných vecí, najmä pre budúcu európsku pohraničnú a pobrežnú stráž.

Prümský rámec

Prümský rámec sa v súčasnosti nevyužíva v plnej miere. Dôvodom je to, že nie všetky členské štáty vykonali svoje zákonné povinnosti, pokiaľ ide o integráciu siete do svojich vlastných systémov. Členské štáty dostali na vykonávanie prümského rámca značnú finančnú a technickú podporu a mali by ho teraz plne vykonávať. Komisia využíva právomoci, ktoré jej boli zverené, aby zabezpečila, že členské štáty budú plne vykonávať

²⁰ V štúdií Spoločného výskumného centra (JRC) „Rozpoznávanie odtlačkov prstov detí“ sa to uvádza ako technicky uskutočniteľné; EUR 26193 EN; ISBN 978-92-79-33390-3Children', 2013.

²¹ COM(2016) 197 final.

svoje právne záväzky. V januári 2016 začala s dotknutými členskými štátmi štruktúrovaný dialóg (projekt EU Pilot). Ak sa odpovede členských štátov ukážu ako neuspokojivé, Komisia bez váhania začne konanie o nesplnení povinnosti.

Európsky informačný systém registrov trestov (ECRIS)

Európsky informačný systém registrov trestov, **ECRIS**, umožňuje výmenu informácií o odsúdeniach týkajúcich sa štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti, ale nie je zavedený žiadny postup, ktorý by umožňoval robiť to efektívne. Komisia prijala v januári 2016 legislatívny návrh na riešenie tohto nedostatku²². V tejto súvislosti Komisia navrhla, aby sa v záujme bezpečnejšej identifikácie vnútroštátnym orgánom umožnilo vyhľadávanie štátnych príslušníkov tretích krajín na základe odtlačkov prstov. Európsky parlament a Rada by mali prijať legislatívny text v roku 2016.

Horizontálne záležitosti

Všeobecným problémom v súvislosti s informačnými systémami je **úroveň vykonávania** v členských štátoch. Rozdiely vo vykonávaní prümského rámca a chýbajúce elektronické prepojenia s databázou SLTD sú toho pozoruhodnými príkladmi. S cieľom zvýšiť úroveň vykonávania vo vzťahu k informačným systémom bude Komisia pozorne monitorovať výkonnosť každého členského štátu²³. Monitorovaním sa nielen preskúma, či si členské štáty plnia právne záväzky v oblasti informačných systémov, ale aj to, ako využívajú existujúce nástroje a či dodržiavajú osvedčené postupy. Komisia bude vychádzať pri monitorovaní a presadzovaní miery vykonávania z rôznych zdrojov vrátane oznámení členských štátov a návštev v rámci schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu.

Ďalším všeobecným problémom v súvislosti s informačnými systémami je **kvalita vložených údajov**. Ak členské štáty nedodržiavajú požiadavky minimálnej kvality, spoľahlivosť a hodnota uchovávaných údajov sa stane veľmi obmedzenou a riziko nesúlady a negatívnej lustrácie znižuje hodnotu samotných systémov. S cieľom zlepšiť kvalitu vložených údajov vyvinie agentúra eu-LISA pre všetky systémy, ktoré sú v jej právomoci, **centrálny mechanizmus pre monitorovanie kvality údajov**.

Väčšina informačných systémov v oblasti kontroly hraníc a bezpečnosti pracuje s identifikačnými údajmi pochádzajúcimi z cestovných dokladov a dokladov totožnosti. Na posilnenie hraníc a bezpečnosti je okrem dobre fungujúcich systémov potrebné zabezpečiť ľahké a bezpečné overovanie cestovných dokladov a dokladov totožnosti. Na tento účel Komisia predstaví opatrenia na zlepšenie **bezpečnosti elektronických dokladov** a správy údajov o totožnosti a na posilnenie boja proti podvodom týkajúcim sa dokladov. Možným prostriedkom na to by mohli byť interoperabilné úrovne bezpečnej identifikácie dosiahnuteľné prostredníctvom nariadenia eIDAS²⁴.

Opatrenia na zlepšenie existujúcich informačných systémov

Schengenský informačný systém (SIS)

- Komisia a agentúra eu-LISA vyvinú a zavedú funkciu automatizovaného systému na identifikáciu odtlačkov prstov do systému SIS do polovice roka 2017.

²² COM(2016) 7 final z 19. januára 2016.

²³ S výhradou špecifických podmienok uvedených v protokole č. 22 o Dánsku a protokoloch č. 21 a 36 o Spojenom kráľovstve a Írsku.

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES.

- Komisia do konca roku 2016 predloží návrhy na revíziu právneho základu systému SIS s cieľom ďalej zlepšiť jeho funkcie.
- Členské štáty maximalizujú svoje využitie systému SIS, a to zapracovaním všetkých relevantných informácií, ako i nahliadnutím do systému vždy, keď to bude potrebné.

Databáza Interpolu s informáciami o odcudzených a stratených cestovných dokladoch (STLD)

- Členské štáty sa na všetkých svojich vonkajších hraničných priechodoch elektronicke napoja na nástroje Interpolu.
- Členské štáty budú plniť svoj záväzok vkladať údaje o odcudzených alebo stratených cestovných dokladoch súbežne do systému SIS i databázy SLTD a príslušné údaje v týchto databázach vyhľadávať.

Vopred poskytované informácie o cestujúcich (API)

- Členské štáty zautomatizujú porovnávanie údajov z API s údajmi v systéme SIS a v databáze Interpolu s informáciami o odcudzených a stratených cestovných dokladoch v súlade s existujúcimi najlepšimi postupmi.
- Komisia posúdi potrebu zrevidovať právny základ pre spracovanie údajov z API.

Vízový informačný systém (VIS)

- Komisia posúdi možnosti ďalšieho zlepšenia systému VIS do konca roka 2016.

EURODAC

- Komisia predloží návrh na revíziu právneho základu systému EURODAC s cieľom ďalej zlepšiť jeho funkcie, pokiaľ ide o neregulárnu migráciu a návratu.

Europol

- Europol bude plne využívať svoje existujúce práva prístupu na účely vyhľadávania v systémoch SIS, VIS a EURODAC.
- Komisia a Europol preskúmajú a podporia synergie medzi informačným systémom Europolu (EIS) a inými systémami, najmä systémom SIS.
- Komisia a agentúra eu-LISA preskúmajú, či automatizovaný systém na identifikáciu odtlačkov prstov, ktorý má byť vyvinutý pre systém SIS, môže doplniť systémy Europolu pre vyšetrovanie trestnej činnosti a boj proti terorizmu.

Prümský rámec

- Členské štáty v plnej miere vykonávajú a budú využívať prümský rámec.
- Ak to bude potrebné, Komisia začne proti členským štátom, ktoré sa k prümskému rámcu ešte nepripojili, konanie o nesplnení povinnosti.
- Komisia a agentúra eu-LISA preskúmajú, či automatizovaný systém na identifikáciu odtlačkov prstov, ktorý má byť vyvinutý pre systém SIS, môže doplniť výmeny daktyloskopických údajov vykonávané na základe prümského rámca.

Európsky informačný systém registrov trestov (ECRIS)

- Európsky parlament a Rada by mali prijať v roku 2016 legislatívny návrh s cieľom umožniť vnútroštátnym orgánom vyhľadávať v systéme ECRIS štátnych príslušníkov tretích krajín na základe odtlačkov prstov.

Horizontálne záležitosti

- Komisia bude **monitorovať a presadzovať úroveň vykonávania** v súvislosti s informačnými systémami.
- Agentúra eu-LISA vytvorí pre všetky systémy, ktoré sú v jej právomoci, **centrálny mechanizmus pre monitorovanie kvality údajov**.

- Komisia predstaví opatrenia na zlepšenie **bezpečnosti elektronických dokladov a správy údajov o totožnosti** a na posilnenie boja proti podvodom týkajúcim sa dokladov.
- Komisia preskúma možnosti synergií a konvergenzie informačných systémov a ich príslušných infraštruktúr pre riadenie hraníc EÚ a **colné operácie**.

6. ROZVOJ ĎALŠÍCH INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV A RIEŠENIE NEDOSTATKOV

Zatiaľ čo existujúce informačné systémy zahŕňajú široké spektrum údajov, ktoré sa vyžadujú v rámci riadenia hraníc a presadzovania práva, existujú aj výrazné nedostatky. Niektoré z týchto nedostatkov riešila Komisia legislatívnymi návrhmi, konkrétne návrhmi na systém vstup/výstup a na mechanizmus EÚ týkajúci sa osobného záznamu o cestujúcich (PNR). V prípade iných nedostatkov, ktoré boli zistené, je potrebné dôkladne posúdiť, či netreba zaviesť ďalšie nástroje EÚ.

1. Systém vstup/výstup

Komisia predložila súbežne s týmto oznámením revidované legislatívne návrhy na zriadenie systému vstup/výstup. Po tom, čo ich spoluzákonodarcovia prijmú, bude úlohou agentúry eu-LISA v spolupráci s členskými štátmi schengenského priestoru tento systém vyvinúť a zaviesť.

Systém vstup/výstup bude zaznamenávať prechody hranicami (vstup a výstup) v prípade všetkých štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí navštívia schengenský priestor na účely krátkodobého pobytu (maximálne 90-dňové obdobie počas ľubovoľného obdobia 180 dní), cestujúcich podliehajúcich vízovej povinnosti, ako aj tých, ktorí sú od vízovej povinnosti oslobodení, alebo pobytu na základe nových okružných víz (na obdobie do jedného roka). Ciele systému vstup/výstup sú: a) zlepšiť riadenie vonkajších hraníc, b) obmedziť neregulárnu migráciu riešením problému príliš dlhému pobytu a c) prispievať k boju proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti, a tým prispieť k zabezpečeniu vysokej úrovne vnútornej bezpečnosti.

Systém vstup/výstup zaznamená totožnosti štátnych príslušníkov tretích krajín (alfanumerické údaje, odtlačky štyroch prstov a fotografia tváre) spolu s podrobnosťami z ich cestovných dokladov a prepojí ich s elektronickými záznamami o vstupe a výstupe. Súčasný postup označovania cestovných dokladov odtlačkom pečiatky sa už nebude používať. Systém vstup/výstup umožní účinné riadenie povolených krátkodobých pobytov a zvýšenú automatizáciu hraničných kontrol a prispeje k odhaľovaniu falšovania dokladov, ako aj podvodov s osobnými údajmi. Centrálna registrácia umožní odhaliť prípady prekročenia dĺžky povoleného pobytu a identifikáciu osôb bez dokladov v schengenskom priestore. Navrhovaný systém vstup/výstup preto rieši významné nedostatky v oblasti existujúcich informačných systémov.

2. Osobné záznamy o cestujúcich (PNR)

Údaje z osobného záznamu o cestujúcich (PNR) pozostávajú z informácií o rezerváciách s kontaktnými údajmi, kompletných údajov o ceste a rezervácii, osobitných poznámok, informácií o sedadle a batožine a o prostriedkoch platby. Údaje z PNR sú užitočné a nevyhnutné na identifikáciu cestujúcich predstavujúcich vysoké riziko v kontexte boja proti terorizmu, obchodovaniu s drogami, obchodovaniu s ľuďmi, sexuálnemu vykorisťovaniu detí a inej závažnej trestnej činnosti. Navrhovaná smernica o PNR zabezpečí lepšiu spoluprácu medzi vnútroštátnymi systémami a zníži počet nedostatkov v oblasti bezpečnosti medzi členskými štátmi. V navrhovanej smernici o PNR sa preto riešia významné nedostatky

v dostupnosti údajov, ktoré sú potrebné na boj proti závažnej trestnej činnosti a terorizmu. **Smernica o PNR by sa mala bezodkladne prijať a vykonať.**

V budúcej smernici sa stanoví, že členské štáty musia zriadiť útvary zodpovedné za informácie o cestujúcich (PIU), ktoré budú dostávať údaje PNR od dopravcov. Nebude to zahŕňať vytvorenie centrálného systému alebo databázy, ale prínosom bude určitý stupeň štandardizácie vnútroštátnych technických riešení a postupov. To uľahčí výmenu údajov PNR medzi jednotlivými útvarmi PIU podľa navrhovanej smernice. Komisia na tento účel podporí členské štáty, ktoré analyzujú rôzne scenáre pre vzájomnú prepojenosť medzi útvarmi PIU s cieľom poskytnúť štandardizované riešenia a postupy. Po prijatí smernice Komisia urýchli prácu na spoločných protokoloch a podporovaných formátoch údajov na prenos údajov PNR od leteckých dopravcov do útvarov PIU. Komisia pripraví návrh vykonávacieho aktu do troch mesiacov po prijatí smernice.

3. Nedostatok informácií pred príchodom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú oslobodení od vízovej povinnosti

Zatiaľ čo údaje o totožnosti, kontaktné údaje a ďalšie základné informácie o držiteľoch víz sú zaznamenané v systéme VIS, informácie o osobách oslobodených od vízovej povinnosti pochádzajú len z ich cestovného dokladu. V prípade cestujúcich, ktorí prilietajú lietadlom alebo priplávajú na lodi, to môže byť pred ich príchodom doplnené o údaje z API. Podľa navrhovanej smernice o PNR budú takisto zhromaždené ich údaje z PNR, ak do EÚ prídu letecky. V prípade osôb, ktoré vstupujú na územie EÚ cez pozemné hranice, nie sú pred ich príchodom na vonkajšie hranice EÚ k dispozícii žiadne informácie.

Zatiaľ čo orgány presadzovania práva môžu, ak je to potrebné na účely boja proti závažnej trestnej činnosti a terorizmu, získať informácie o držiteľoch víz zo systému VIS, o osobách oslobodených od vízovej povinnosti nie sú dostupné žiadne porovnateľné údaje. Tento nedostatok informácií je mimoriadne významný pre riadenie pozemných hraníc EÚ v situácii, keď veľký počet cestujúcich, ktorí sú oslobodení od vízovej povinnosti, prichádza autom, autobusom alebo vlakom. Niektoré susedné krajiny EÚ sú už bez vízovej povinnosti a dialógy o liberalizácii vízového režimu medzi EÚ a inými susednými krajinami pokračujú. To pravdepodobne povedie k značnému zvýšeniu počtu cestujúcich oslobodených od vízovej povinnosti v blízkej budúcnosti.

Komisia posúdi, či nový nástroj EÚ na riešenie tohto problému je nevyhnutný, uskutočniteľný a primeraný. Možnosť, o ktorej by sa mohlo uvažovať, je **systém cestovných informácií a povolení EÚ (ETIAS)**, v rámci ktorého by cestujúci oslobodení od vízovej povinnosti zaznamenali príslušné informácie týkajúce sa plánovanej cesty. Automatické spracovanie týchto informácií by mohlo pomôcť príslušníkom pohraničnej stráže pri posudzovaní návštevníkov z tretích krajín prichádzajúcich na účely krátkodobého pobytu. Krajiny ako USA, Kanada a Austrália už zaviedli podobné systémy, a to aj pre občanov EÚ.

Systémy cestovných povolení sú založené na online žiadostiach, keď žiadateľ predloží pred odchodom podrobné údaje o svojej totožnosti, kontaktné údaje, účel cesty, trasu atď. Po získaní povolenia prebiehajú postupy na hraniciach pri príchode rýchlejšie a hladšie. Popri prínosoch pre bezpečnosť a riadenia hraníc a potenciálnom význame v kontexte vízovej reciprocity by preto systém typu ETIAS priniesol výhody aj ako nástroj na uľahčenie cestovania.

4. Európsky informačný systém policajných záznamov (EPRIS)

Ako sa uvádza v Európskom programe v oblasti bezpečnosti, zaistenie dostupnosti existujúcich policajných údajov v reálnom čase vo všetkých členských štátoch je oblasť, na ktorú by sa mala zamerať ďalšia práca v oblasti výmeny informácií. Komisia posúdi nevyhnutnosť, technickú uskutočniteľnosť a proporcionalitu Európskeho informačného systému policajných záznamov s cieľom uľahčiť cezhraničný prístup k informáciám uchovávaným vo vnútroštátnych databázach údajov z oblasti presadzovania práva. Komisia v tejto súvislosti podporuje prostredníctvom finančných prostriedkov EÚ vykonávanie pilotného projektu skupinu piatich členských štátov s cieľom vytvoriť mechanizmus automatizovaného cezhraničného vyhľadávania vo vnútroštátnych záznamoch na báze „pozitívna lustrácia/negatívna lustrácia“²⁵. Komisia zohľadní výsledky projektu vo svojom posúdení.

Opatrenia na rozvoj doplňujúcich informačných systémov a na riešenie problému nedostatku informácií

System vstup/výstup (EES)

- Európsky parlament a Rada by mali legislatívne návrhy týkajúce sa EES považovať za najvyššiu prioritu, s cieľom prijať tieto návrhy do konca roka 2016.

Osobné záznamy o cestujúcich (PNR)

- Európsky parlament a Rada by mali prijať smernicu o PNR do apríla 2016.
- Členské štáty by mali smernicu o PNR po jej prijatí bezodkladne vykonať.
- Komisia podporí výmenu údajov medzi útvarmi informácií o cestujúcich štandardizovanými riešeniami a postupmi.
- Komisia pripraví návrh vykonávacieho rozhodnutia o spoločných protokoloch a podporovaných formátoch údajov pre prenos údajov PNR od leteckých dopravcov do útvarov informácií o cestujúcich do troch mesiacov po prijatí smernice o PNR.

Nedostatok informácií pred príchodom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú oslobodení od vízovej povinnosti

- Komisia posúdi v roku 2016 nevyhnutnosť, technickú uskutočniteľnosť a proporcionalitu vytvorenia nového nástroja EÚ, ako napríklad systém cestovných informácií a povolení EÚ.

Európsky informačný systém policajných záznamov (EPRIS)

- Komisia posúdi v roku 2016 nevyhnutnosť, technickú uskutočniteľnosť a proporcionalitu zavedenia systému EPRIS.

²⁵ Postup automatizovanej výmeny údajov (ADEP) je pilotný projekt zameraný na vytvorenie technického systému, ktorý umožňuje prostredníctvom indexu zistiť, či v jednom alebo vo viacerých členských štátoch existujú policajné záznamy o určitej osobe alebo o vyšetrowaní trestnej činnosti políciou. V automatizovanej odpovedi na vyhľadávanie v indexe by sa uvádzalo len to, či sú údaje dostupné alebo nie; odpoveď s tzv. pozitívnou alebo negatívnou lustráciou. V prípade „pozitívnej lustrácie“ by sa v druhom kroku museli prostredníctvom obvyklých kanálov policajnej spolupráce vyžiadať ďalšie osobné údaje.

7. SMEROM K INTEROPERABILITE INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV

Interoperabilita je schopnosť informačných systémov vymieňať si údaje a umožňovať spoločné využívanie informácií. Rozlišujeme **štyri aspekty interoperability**, pričom každý z nich nastoľuje právne²⁶, technické a prevádzkové otázky vrátane otázok týkajúcich sa ochrany údajov:

- jednotné vyhľadávacie rozhranie na vyhľadávanie vo viacerých informačných systémoch a zobrazovanie kombinovaných výsledkov na jednej obrazovke;
- vzájomná prepojenosť informačných systémov, v ktorých bude v údajoch zaznamenaných v jednom systéme automaticky vyhľadávať iný systém;
- zavedenie spoločnej služby biometrickej identifikácie na podporu rôznych informačných systémov;
- spoločná databáza údajov pre rôzne informačné systémy (základný modul).

S cieľom začať postup zameraný na interoperabilitu informačných systémov na úrovni EÚ Komisia vytvorí **skupinu expertov pre informačné systémy a interoperabilitu** na úrovni vysokých úradníkov, do ktorej budú zapojené agentúry EÚ, národní experti a príslušní inštitucionálni aktéri. Skupina expertov bude mať za úlohu riešiť právne, technické a prevádzkové aspekty rôznych možností na dosiahnutie interoperability informačných systémov vrátane nevyhnutnosti, technickej uskutočniteľnosti a proporcionality existujúcich možností a ich vplyvu na ochranu údajov. Táto skupina by mala riešiť súčasné nedostatky a medzery v poznatkoch spôsobené zložitou a fragmentáciou informačných systémov na európskej úrovni. Skupina expertov bude pristupovať k problematike riadenia hraníc a presadzovania práva na základe všeobecného a komplexného pohľadu a bude pritom zohľadňovať úlohy colných orgánov, ich zodpovednosť a systémy v tejto oblasti. Pracovná metóda skupiny sa bude zameriavať na koordináciu všetkých relevantných skúseností, ktoré sa v minulosti príliš často vyhodnocovali samostatne.

Cieľom tohto postupu je zabezpečiť celkovú strategickú víziu štruktúry EÚ, pokiaľ ide o správu údajov na účely kontroly hraníc a bezpečnosti, ako aj poskytovať riešenia na jej vykonávanie.

Tieto konzultácie sa budú **riadiť týmito cieľmi**:

- informačné systémy by sa mali navzájom dopĺňať. Malo by sa zabrániť ich prekryvaniu a mali by sa odstrániť existujúce duplicity. Nedostatky sa musia náležite odstrániť.
- Mal by sa zaujať modulárny prístup, pričom by sa mal v plnej miere využívať technologický vývoj a už v štádiu návrhu by sa malo vychádzať zo zásad ochrany súkromia.
- Dôsledné rešpektovanie všetkých základných práv občanov EÚ, ako aj príslušníkov tretích krajín by malo byť od začiatku zabezpečené v súlade s Chartou základných práv.
- Keď je to potrebné a uskutočniteľné, informačné systémy by mali byť prepojené a interoperabilné. Súbežné vyhľadávanie v systémoch by sa malo zjednodušiť, aby sa zabezpečilo, že príslušníci pohraničnej stráže alebo policajní úradníci majú prístup ku všetkým relevantným informáciám, keď je to nevyhnutné na plnenie ich úloh, bez zmeny existujúcich práv prístupu.

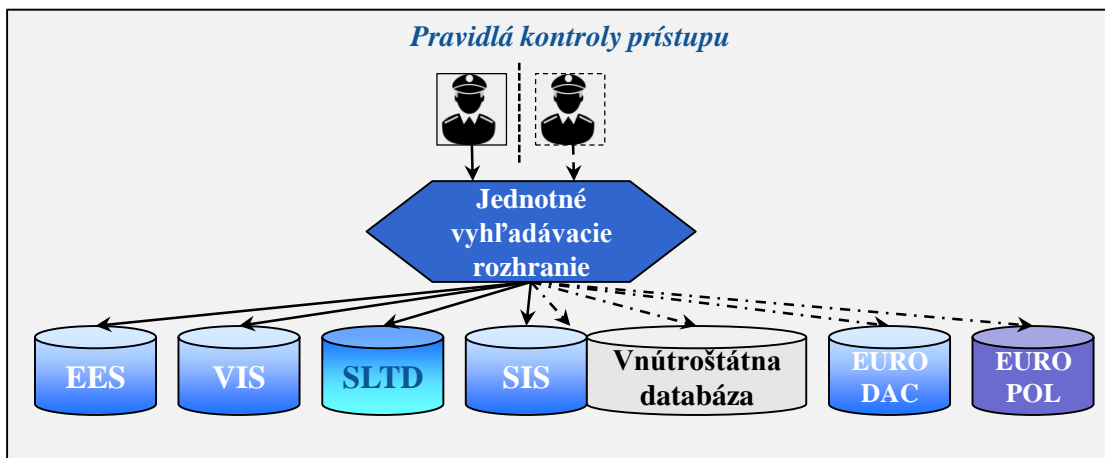
²⁶ S výhradou špecifických podmienok uvedených v protokole č. 22 o Dánsku a protokoloch č. 21 a 36 o Spojenom kráľovstve a Írsku.

1. Jednotné vyhľadávacie rozhranie

Prvým aspektom interoperability je v prípade príslušníkov pohraničnej stráže alebo policajných úradníkov **schopnosť vyhľadávať v niekoľkých informačných systémoch zároveň a zobrazovať kombinované výsledky na jednej obrazovke** pri plnom dodržiavaní ich prístupových práv v súlade s príslušnými účelmi. Vyžaduje si to platformy s jednotným vyhľadávacím rozhraním, ktoré sú schopné vyhľadávať v informačných systémoch pomocou jediného kritéria vyhľadávania. Napríklad prostredníctvom čítania čipu na cestovnom doklade alebo využívania biometrických údajov by táto platforma mohla prehľadávať niekoľko rozličných databáz súčasne. Tento prístup jednotného vyhľadávania sa vzťahuje na všetky orgány, ktoré potrebujú mať prístup k týmto údajom a používať ich (t. j. príslušníci pohraničnej stráže, orgány presadzovania práva a azylové služby) v súlade s obmedzením účelu a prísnyimi pravidlami kontroly prístupu. Môže sa tiež použiť s mobilným vybavením. Vytvorením jednotného vyhľadávacieho rozhrania sa znižuje zložitosť informačných systémov na európskej úrovni, pretože to umožňuje príslušníkom pohraničnej stráže a policajným úradníkom vyhľadávať v niekoľkých informačných systémoch zároveň na základe jedného postupu a v súlade s ich prístupovými právami.

Niekoľko členských štátov už vytvorilo takéto platformy s jednotným vyhľadávacím rozhraním. Na základe existujúcich najlepších postupov bude Komisia spolu so zástupcami agentúry eu-LISA pracovať na vytvorení štandardizovaného riešenia jednotného vyhľadávacieho rozhrania. Členské štáty by na financovanie vytvorenia tejto funkcie mali využiť finančné prostriedky EÚ v rámci svojho národného programu a Fondu pre vnútornú bezpečnosť. Komisia bude pozorne monitorovať, ako členské štáty využívajú danú funkciu jednotného vyhľadávacieho rozhrania na vnútroštátnej úrovni.

Obrázok 2 Jednotné vyhľadávacie rozhranie

Vyhľadávanie vo viacerých centralizovaných alebo vnútroštátnych systémoch (ako je znázornené) je ľahšie ako vyhľadávanie v decentralizovaných systémoch. Komisia a agentúra eu-LISA následne preskúmajú, či jednotné vyhľadávacie rozhranie môže byť použité aj pri vykonávaní súbežných vyhľadávaní prostredníctvom spoločného miesta kontroly v decentralizovaných systémoch, ako je průmský rámec a systém ECRIS. Komisia a agentúra eu-LISA budú vykonávať túto analýzu spolu so skupinou expertov na informačné systémy a interoperabilitu bez toho, aby sa tým zmenili existujúce práva prístupu.

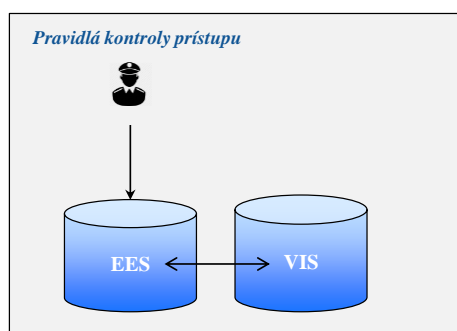
2. Vzájomná prepojenosť informačných systémov

Druhým aspektom interoperability je vzájomná prepojenosť informačných systémov. To znamená, že rôzne systémy alebo databázy technicky dokážu „medzi sebou hovoriť“. **Údaje zaznamenané v jednom systéme by iný systém mohol automaticky vyhľadávať na centrálnej úrovni.** Vyžaduje si to technickú kompatibilitu medzi systémami a prvky údajov uložené v týchto systémoch (napr. odtlačky prstov) musia byť interoperabilné. Vzájomná prepojenosť môže znížiť množstvo údajov šírených cez komunikačné siete a prechádzajúcich cez vnútroštátne systémy.

Vzájomná prepojenosť si vyžaduje primerané záruky ochrany údajov a prísne pravidlá kontroly prístupu. Politickou dohodou dosiahnutou spoluzákonomcami v decembri 2015, ktorá sa týka reformy ochrany údajov, sa zavedie moderný rámec ochrany údajov v celej EÚ, ktorý stanoví tieto záruky. Je dôležité, aby spoluzákonomcovia bezodkladne prijali všeobecné nariadenie o ochrane údajov a smernicu o ochrane údajov.

Koncepcia vzájomnej prepojenosti je zabudovaná v budúcom systéme vstup/výstup. Budúci systém vstup/výstup bude schopný komunikovať priamo so systémom VIS na centrálnej úrovni a naopak. To je dôležitý krok smerom k riešeniu súčasnej fragmentácie štruktúry EÚ, pokiaľ ide o správu údajov na účely kontroly hraníc a bezpečnosti, ako aj súvisiacich problémov. Automatizované porovnávanie zbaví členské štáty nutnosti vyhľadávať v systéme VIS pri hraničných kontrolách, zníži požiadavky na údržbu a zlepší výkonnosť systému.

Obrázok 3 Vzájomná prepojenosť systémov: príklad systému EES/VIS

V ďalšom kroku Komisia a agentúra eu-LISA budú analyzovať, či túto vzájomnú prepojenosť na centrálnej úrovni medzi budúcim systémom vstup/výstup a systémom VIS možno rozšíriť na systém SIS a či možno vytvoriť vzájomnú prepojenosť medzi systémami EURODAC a SIS. Komisia a agentúra eu-LISA budú vykonávať túto analýzu spolu so skupinou expertov na informačné systémy a interoperabilitu.

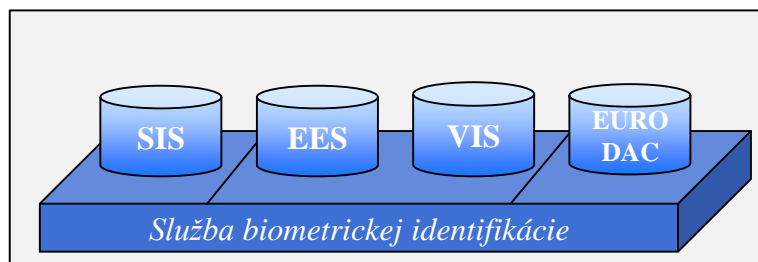
3. Spoločná služba biometrickej identifikácie

Tretí aspekt je interoperabilita v oblasti biometrických identifikačných znakov. Napríklad pri odoberaní odtlačkov prstov na konzulárnom úrade jedného členského štátu so špecifickým vybavením je veľmi dôležité, aby tieto odtlačky prstov mohli byť porovnané prostredníctvom systému VIS s tými, ktoré boli odobrané na hraničnom priechode iného členského štátu pomocou iného typu vybavenia. Rovnaká požiadavka sa vzťahuje na vyhľadávanie odtlačkov prstov v iných systémoch: biometrické vzorky musia spĺňať minimálne požiadavky kvality a formátu, aby bolo možné bez problémov dosiahnuť takýto typ interoperability.

Na úrovni systému umožňuje interoperabilita biometrických identifikátorov využitie spoločnej služby biometrickej identifikácie pre viaceré informačné systémy, a to

dodržiavaním pravidiel ochrany osobných údajov (rozčleňovanie údajov a samostatné pravidlá kontroly prístupu pre každú kategóriu údajov)²⁷. Pokiaľ ide o finančné náklady, údržbu a prevádzku, prinášajú takéto spoločné služby veľa výhod.

Obrázok 4 Spoločná služba biometrickej identifikácie

Komisia a agentúra eu-LISA budú analyzovať, či je potrebné a technicky uskutočniteľné zaviesť spoločnú službu biometrickej identifikácie pre všetky príslušné informačné systémy. Komisia a agentúra eu-LISA budú vykonávať túto analýzu spolu so skupinou expertov na informačné systémy a interoperabilitu.

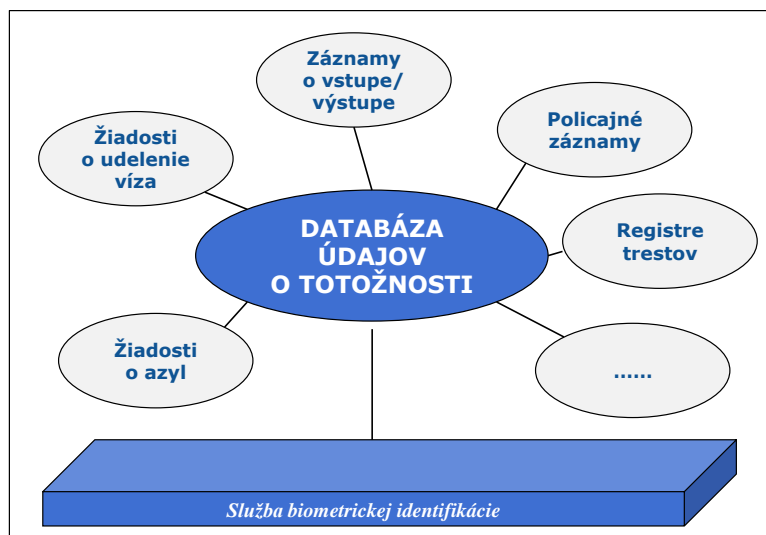
4. Spoločná databáza údajov

Najambicióznejším dlhodobým prístupom k interoperabilite by bola **spoločná databáza údajov na úrovni EÚ pre rôzne informačné systémy**. Spoločná databáza by predstavovala základný modul, ktorý obsahuje základné údaje (alfanumerické a biometrické údaje), kým iné prvky údajov a špecifické vlastnosti rôznych informačných systémov (napr. údaje o vízach) by boli uložené v osobitných moduloch. Základný modul a špecifické moduly by boli navzájom prepojené, aby mohli byť prepojené príslušné súbory údajov. Tým by sa vytvorila **modulárna a integrovaná správa totožností pre hranice a bezpečnosť**. Bolo by potrebné zabezpečiť dodržiavanie pravidiel ochrany údajov, napríklad rozčlenením údajov so samostatnými pravidlami kontroly prístupu pre každú kategóriu údajov.

Zriadením spoločnej databázy údajov by sa odstránila súčasná fragmentácia štruktúry EÚ, pokiaľ ide o správu údajov na účely kontroly hraníc a bezpečnosti. Táto fragmentácia je v rozpore so zásadou minimalizácie údajov, keďže to má za následok, že sa rovnaké údaje ukladajú niekoľkokrát. V prípade potreby by spoločná databáza umožnila rozpoznávanie prepojení a poskytla by celkový obraz kombináciou individuálnych prvkov údajov uložených v rozličných informačných systémoch. Odstránili by sa tak súčasné medzery v poznatkoch a objasnili príslušníkom pohraničnej stráže a policajným úradníkom nevyjasnené otázky.

²⁷ Sú porovnateľné so zdieľaním jedného fyzického databázového serveru s veľkým počtom používateľov, z ktorých každý má osobitné práva prístupu len do určitých zložiek.

Obrázok 5 Spoločná databáza údajov

Možnosť vytvorenia spoločnej databázy údajov na úrovni EÚ nastoľuje dôležité otázky vymedzenia účelu, nevyhnutnosti, technickej uskutočniteľnosti a proporcionality spracovávania údajov. Vyžadovalo by si to úplnú revíziu právneho rámca, ktorým sa zavádzajú rôzne informačné systémy, a mohlo by to slúžiť iba ako cieľ, ktorý sa má dosiahnuť v dlhodobom horizonte. Skupina expertov na informačné systémy a interoperabilitu bude riešiť právne, technické a prevádzkové otázky týkajúce sa spoločnej databázy údajov vrátane otázok týkajúcich sa ochrany údajov.

V prípade všetkých štyroch aspektov interoperability uvedených vyššie (jednotné vyhľadávacie rozhranie, vzájomná prepojenosť systémov, jednotná služba biometrickej identifikácie a spoločná databáza údajov) je nevyhnutné, aby údaje uložené v rôznych informačných systémoch alebo moduloch boli zlučiteľné. Na dosiahnutie tohto cieľa je dôležité, aby na účely vytvorenia spoločnej normy pre všetky príslušné informačné systémy pokročili práce na príprave **jednotného formátu správ** (UMF)²⁸.

Opatrenia zamerané na dosiahnutie interoperability informačných systémov

- Komisia spolu s agentúrami EÚ, členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami zriadi **skupinu expertov na informačné systémy a interoperabilitu** s cieľom preskúmať právne, technické a prevádzkové aspekty zlepšenia interoperability informačných systémov vrátane nevyhnutnosti, technickej uskutočniteľnosti a proporcionality existujúcich možností a ich vplyvu na ochranu údajov.

Jednotné vyhľadávacie rozhranie

- Komisia a agentúra eu-LISA podpora členské štáty pri zriaďovaní jednotného vyhľadávacieho rozhrania pre vyhľadávanie v centrálnych systémoch.
- Komisia a agentúra eu-LISA spolu so skupinou expertov preskúmajú, či by jednotné vyhľadávacie rozhrania mohli byť použité pri vykonávaní súbežných vyhľadávaní prostredníctvom spoločného miesta kontroly vo všetkých príslušných systémoch bez toho, aby sa tým zmenili existujúce práva prístupu.

²⁸ Komisia podporila ďalší rozvoj UMF v oznámení o európskom modeli výmeny informácií (EIXM) z roku 2012 a v súčasnosti financuje tretí pilotný projekt UMF s cieľom vytvoriť spoločnú normu pre všetky príslušné databázy, ktoré sa majú použiť na vnútroštátnej úrovni (členských štátov), na úrovni EÚ (v prípade centrálnych systémov a agentúr) a na medzinárodnej úrovni (Interpol).

Vzájomná prepojenosť informačných systémov

- Komisia a agentúra eu-LISA budú spolu so skupinou expertov analyzovať, či by sa mohla ďalej podporovať vzájomná prepojenosť centralizovaných informačných systémov – okrem už navrhutej vzájomnej prepojenosti systému vstup/výstup a vízového informačného systému.

Služba biometrickej identifikácie

- Komisia a agentúra eu-LISA budú spolu so skupinou expertov analyzovať, či je potrebné a technicky uskutočniteľné zaviesť spoločnú službu biometrickej identifikácie pre všetky príslušné informačné systémy.

Spoločná databáza údajov (základný modul)

- Komisia a agentúra eu-LISA spolu so skupinou expertov preskúmajú právne, technické, prevádzkové a finančné dosahy dlhodobého rozvoja spoločnej databázy údajov.
- Komisia a agentúra eu-LISA sa zapoja do prebiehajúcich prác zameraných na prípravu globálneho jednotného formátu správ pre všetky príslušné informačné systémy.

8. ZÁVER

Týmto oznámením sa začína diskusia o tom, ako môžu informačné systémy v EÚ ešte viac zlepšiť riadenie hraníc a vnútornú bezpečnosť, vychádzajúc pritom z významných synergií medzi európskymi programami v oblasti bezpečnosti a migrácie. Príslušníkom polície a pohraničnej stráže poskytujú príslušné informácie viaceré informačné systémy, no tieto systémy nie sú dokonalé. EÚ stojí pred výzvou vytvoriť silnejšiu a inteligentnejšiu štruktúru správy údajov, a to v plnom súlade so základnými právami, najmä s ochranou osobných údajov a zásadou obmedzenia účelu.

Tam, kde existujú nedostatky v štruktúre riadenia údajov EÚ, treba ich riešiť. Spolu s týmto oznámením Komisia predložila návrh na vytvorenie systému vstup/výstup, ktorý by sa mal bezodkladne prijať. Smernicu o osobných záznamoch o cestujúcich treba takisto prijať v nadchádzajúcich týždňoch. Návrh na zriadenie európskej pohraničnej a pobrežnej stráže by sa mal prijať do leta. Komisia bude zároveň pokračovať v posilňovaní a v prípade potreby zjednodušovaní existujúcich systémov, ako napríklad vo vyvíjaní funkcie automatizovaného systému na identifikáciu odtlačkov prstov pre Schengenský informačný systém.

Je potrebné, aby členské štáty plne využívali existujúce informačné systémy a v súlade so svojimi právnymi záväzkami zaviedli potrebné technické prepojenia ku všetkým informačným systémom a databázam. Existujúce nedostatky, najmä pokiaľ ide o průmyskový rámec, treba bezodkladne napraviť. Hoci sa týmto oznámením otvára diskusia a začína postup na riešenie systémových nedostatkov, je na členských štátoch, aby bezodkladne riešili pretrvávajúce nedostatky pri vkladaní údajov do databáz EÚ a výmene informácií v rámci Únie.

V záujme štrukturálneho zlepšenia štruktúry EÚ, pokiaľ ide o správu údajov na účely kontroly hraníc a bezpečnosti, sa týmto oznámením začína postup zameraný na dosiahnutie interoperability informačných systémov. Komisia zriadi skupinu expertov na informačné systémy a interoperabilitu, ktorá sa bude zaoberať právnymi, technickými a prevádzkovými aspektmi rôznych možností na dosiahnutie interoperability informačných systémov a nápravu akýchkoľvek nedostatkov. Na základe zistení expertnej skupiny Európska komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade ďalšie konkrétne návrhy ako základ pre spoločnú diskusiu o ďalšom napredovaní. Komisia

zohľadní aj stanoviská európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a vnútroštátnych orgánov pre ochranu údajov, ktoré sa stretávajú v rámci pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29.

Cieľom by malo byť vytvorenie spoločnej stratégie účinnejšej a efektívnejšej správy údajov v EÚ pri plnom dodržaní požiadaviek na ochranu údajov, lepšej ochrany vonkajších hraníc a posilnenia vnútornej bezpečnosti v prospech všetkých občanov.

PRÍLOHA 1: SKRATKY

API	Vopred poskytované informácie o cestujúcich
AFIS	Automatizovaný systém na identifikáciu odtlačkov prstov: systém schopný zaznamenávať, uchovávať, porovnávať a overovať odtlačky prstov.
CIS	Colný informačný systém
ECRIS	Európsky informačný systém registrov trestov
EES	(navrhnutý) systém vstup/výstup
EIXM	Európsky model výmeny informácií
EIS	Informačný systém Europolu
EPRIS	Európsky informačný systém policajných záznamov
EURODAC	Európsky systém na porovnávanie odtlačkov prstov žiadateľov o azyl
EUROPOL	Európsky policajný úrad (orgán presadzovania práva Európskej únie)
ETIAS	(možný) systém EÚ pre cestovné informácie a povolenia
eu-LISA	Európska agentúra na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti
FIND	Pevne prepojená databáza Interpolu
FRONTEX	Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie
iARMS	systém Interpolu na vedenie záznamov o nezákonných strelných zbraniach a ich sledovanie
INTERPOL	Medzinárodná organizácia kriminálnej polície
MIND	Mobilne prepojená databáza Interpolu
PIU	Útvar informácií o cestujúcich: útvar, ktorý sa má zriadiť v každom členskom štáte a ktorý bude dostávať údaje PNR od dopravcov.
PNR	Osobný záznam o cestujúcich
Prümský rámec	Mechanizmus policajnej spolupráce na výmenu informácií o DNA, odtlačkoch prstov a údajov z evidencie vozidiel
SafeSeaNet	Európska platforma výmeny dát z námornej oblasti medzi námornými orgánmi členských štátov
SBC	Kódex schengenských hraníc
SIENA	Sieťová aplikácia na zabezpečenú výmenu informácií
SIS	Schengenský informačný systém (niekedy označovaný ako Schengenský informačný systém druhej generácie – SIS II)
SLTD	Databáza odcudzených a stratených cestovných dokladov (Interpol)
sTESTA	zabezpečené transeurópske služby pre telematiku medzi orgánmi štátnej správy [plánuje sa modernizácia prostredníctvom TESTA-NG (ďalšia generácia)]
UMF	Jednotný formát správ: formát správ s cieľom umožniť kompatibilitu medzi informačnými systémami
VIS	Vízový informačný systém
VRD	Údaje o evidencii vozidiel

PRÍLOHA 2: PREHEAD EXISTUJÚCICH INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV PRE RIADENIE HRANÍC A PRESADZOVANIE PRÁVA.

1. Schengenský informačný systém (SIS)

Systém SIS je najväčšou a najpoužívanejšou platformu na výmenu informácií o imigrácii a presadzovaní práva. Je to centralizovaný systém, ktorý využíva 25 členských štátov EÚ²⁹ a štyri krajiny pridružené k schengenskému priestoru³⁰, ktorý v súčasnosti obsahuje 63 miliónov zápisov. Tieto zápisy vkladajú a nahliadajú do nich príslušné orgány ako polícia, orgány kontroly hraníc a imigračné úrady. Tento systém obsahuje záznamy o štátnych príslušníkoch tretích krajín, ktorým bol zakázaný vstup do schengenského priestoru alebo pobyt v ňom, ako aj štátnych príslušníkov EÚ a tretích krajín, ktorí sú hľadaní alebo nezvestní (vrátane detí), a o hľadaných predmetoch (strelné zbrane, vozidlá, doklady totožnosti, priemyselné zariadenia atď.). Zvláštnosťou systému SIS v porovnaní s inými nástrojmi výmeny informácií je to, že informácie v ňom obsiahnuté sú doplnené o pokyny na konkrétne opatrenia, ktoré majú prijať úradníci v teréne, ako napríklad zadržanie alebo zaistenie.

Kontroly v systéme SIS sú povinné pri spracovaní krátkodobých víz, hraničných kontrolách štátnych príslušníkov tretích krajín a na nesystematickom základe³¹ v prípade občanov EÚ a iných osôb požívajúcich právo na voľný pohyb. Okrem toho všetky policajné kontroly na území by mali zahŕňať automatickú kontrolu v systéme SIS.

2. Vízový informačný systém (VIS)

Systém VIS je centralizovaný systém na výmenu údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi. Spracúva údaje a rozhodnutia týkajúce sa žiadostí o krátkodobé víza na pobyt v schengenskom priestore alebo prechod cez tento priestor. Na tento systém boli napojené všetky konzulárne úrady štátov schengenského priestoru (približne 2000) a všetky ich hraničné priechody na vonkajších hraniciach (spolu približne 1800).

Systém VIS obsahuje údaje o žiadostiach o udelenie víza a príslušných rozhodnutiach, ako aj údaje o tom, či sú vydané víza odvolané, zrušené alebo predĺžené. V súčasnosti obsahuje údaje o 20 miliónoch žiadostí o udelenie víza a v najfrekvencovanejších obdobiach zvládne viac než 50 000 operácií za hodinu. Každý žiadateľ o udelenie víza poskytne podrobné osobné údaje, digitálnu fotografiu a odtlačky desiatich prstov. Systém ako taký je spoľahlivým prostriedkom na overenie totožnosti žiadateľov o udelenie víza, posúdenie možných prípadov nelegálnej migrácie a bezpečnostných rizík a zabránenie obchodovaniu s vízami (tzv. visa shoppingu).

Na hraničných priechodoch alebo na území členských štátov sa systém VIS využíva na overenie totožnosti držiteľov víz tak, že porovnáva jeho/jej odtlačky prstov s odtlačkami prstov uloženými v systéme VIS. Tento postup zaručuje, že osoba, ktorá požiadala o udelenie víza, je tá istá osoba, ktorá prekračuje hranicu. Vyhľadávanie odtlačku prsta v systéme VIS umožňuje takisto identifikáciu osoby, ktorá požiadala o udelenie víza za posledných päť rokov a ktorá nemusí mať pri sebe doklady totožnosti.

²⁹ Všetky okrem Cypru, Írska, Chorvátska.

³⁰ Švajčiarsko, Lichtenštajnsko, Nórsko a Island.

³¹ Toto pravidlo sa môže zmeniť, ako sa predpokladá v návrhu Komisie COM/2015/0670 o zmene Kódexu schengenských hraníc.

3. EURODAC

Systém EURODAC (Európsky systém na porovnávanie odtlačkov prstov žiadateľov o azyl) obsahuje odtlačky prstov žiadateľov o azyl a štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí neregulárne prekročili vonkajšie hranice schengenského priestoru. Jeho hlavným cieľom v súčasnosti je určiť, ktorá krajina EÚ je zodpovedná za spracovanie žiadosti o azyl v súlade s dublinským nariadením. Je k dispozícii na hraničných priechodoch, ale na rozdiel od systému SIS a VIS nejde o systém riadenia hraníc.

Odtlačky prstov neregulárnych migrantov, ktorí nezákonne vstúpili na územie EÚ, sa odoberajú na hraničných priechodoch. Ukladajú sa do systému EURODAC, aby bolo možné overenie totožnosti osoby v prípade budúcej žiadosti o azyl. Imigračné úrady a policajné orgány takisto môžu porovnať daktyloskopické údaje od neregulárnych migrantov v členských štátoch EÚ, aby si overili, či nepožiadali o azyl v inom členskom štáte. Orgány presadzovania práva a Europol majú takisto právo vyhľadávať v systéme EURODAC na účely prevencie, odhaľovania alebo vyšetrovania závažnej trestnej činnosti alebo teroristických trestných činov.

Registrácia odtlačkov prstov žiadateľov o azyl alebo neregulárnych migrantov v centralizovanom systéme umožňuje identifikáciu a monitorovanie ich sekundárnych pohybov³² v rámci EÚ až dotedy, kým sa nepodá žiadosť o medzinárodnú ochranu alebo sa nevydá rozhodnutie o návrate (v budúcnosti so zodpovedajúcim záznamom v systéme SIS). Všeobecnejšie sa požaduje identifikácia a monitorovanie neregulárnych migrantov na účely vydania nových dokladov orgánmi v príslušných krajinách pôvodu, čím sa uľahčí návrat týchto migrantov.

4. Databáza odcudzených a stratených cestovných dokladov (STLD)

Databáza Interpolu s informáciami o odcudzených a stratených cestovných dokladoch (SLTD) je centrálnou databázou pasov a iných cestovných dokladov, ktoré boli vydávanými orgánmi nahlásené Interpolu ako odcudzené alebo stratené. Zahŕňa informácie o odcudzených nevyplnených cestovných pasoch. Cestovné doklady, ktoré boli nahlásené ako stratené alebo odcudzené orgánom krajín zapojených do systému SIS, sa zaznamenávajú v databáze SLTD aj systéme SIS. V databáze SLTD sa uchovávali aj údaje o cestovných dokladoch, ktoré vložili krajiny, ktoré nie sú zapojené do systému SIS (Írsko, Chorvátsko, Cyprus a tretie krajiny).

Ako sa uvádza v záveroch Rady z 9. a 20. novembra 2015, ako aj v návrhu Komisie z 15. decembra 2015 na nariadenie o cielej zmene Kódexu schengenských hraníc³³, cestovné doklady všetkých štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb, ktoré požívajú právo na voľný pohyb, by sa mali overiť s použitím databázy SLTD. Všetky hraničné kontrolné stanice musia byť prepojené s databázou SLTD. Vyhľadávania o presadzovaní vnútroštátneho práva v databáze SLTD by okrem toho predstavovali ďalší prínos pre bezpečnosť.

5. Vopred poskytované informácie o cestujúcich (API)

Cieľom údajov z API je zhromažďovať informácie o totožnosti osoby pred vstúpením na palubu lietadiel priletajúcich do EÚ a identifikovať neregulárnych migrantov po príchode. Údaje API pozostávajú z informácií obsiahnutých v cestovnom doklade a zahŕňajú celé meno cestujúceho, dátum narodenia, štátnu príslušnosť, číslo a typ cestovného dokladu,

³² Napríklad utečenci prichádzajúci do Grécka, ktorí nemajú v úmysle podať žiadosť o azyl v Grécku, ale cestujú ďalej po súši do iných členských štátov.

³³ COM(2015) 670 final Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 562/2006, pokiaľ ide o posilnenie kontrol na vonkajších hraniciach s použitím príslušných databáz.

ako aj informácie o hraničnom priechode výstupu a vstupu a podrobnosti o preprave. Údaje API týkajúce sa cestujúceho sa zvyčajne získavajú v čase odbavovania.

Informácie poskytované pred príchodom, ktoré sa týkajú námornej prepravy, musia byť podľa Dohovoru o uľahčení medzinárodnej námornej dopravy poskytnuté 24 hodín pred plánovaným príchodom plavidla. V smernici 2010/65/EÚ³⁴ sa stanovuje elektronický prenos údajov prostredníctvom kontaktného miesta, v ktorom je prepojený systém SafeSeaNet, systém elektronického colníctva a iné elektronické systémy.

Neexistuje žiadny centrálny systém EÚ na zaznamenávanie údajov API.

6. Informačný systém Europolu

Informačný systém Europolu (EIS) je centralizovaná databáza informácií o trestnej činnosti na účely vyšetrovania. Môžu ho použiť členské štáty a Europol na uchovávanie a vyhľadávanie údajov o závažnej trestnej činnosti a terorizme. Informácie uložené v systéme EIS sa týkajú osôb, dokladov totožnosti, automobilov, strelných zbraní, telefónnych čísel, e-mailových adries, odtlačkov prstov, DNA a informácií o počítačovej kriminalite, ktoré môžu byť rôznymi spôsobmi navzájom prepojené, a vytvárajú tak podrobnejší a štruktúrovanejší obraz o trestnej činnosti. Systém EIS podporuje spoluprácu v oblasti presadzovania práva a nie je dostupný pre orgány kontroly hraníc.

Výmena informácií prebieha prostredníctvom aplikácie SIENA³⁵, ktorá je bezpečnou elektronickou komunikačnou sieťou medzi Europolom, styčnými úradmi a národnými jednotkami Europolu, príslušnými určenými orgánmi (napr. colné orgány, úrady pre vyhľadávanie majetku atď.) a prepojenými tretími stranami.

V máji 2017 nadobudne platnosť nový právny rámec pre Europol. Tento rámec umožní posilniť operačnú schopnosť Europolu vykonávať analýzy a lepšie odhaľovať súvislosti medzi dostupnými informáciami.

7. Prümský rámec

Prümský rámec vychádza z mnohostrannej dohody³⁶ medzi členskými štátmi, ktorá umožňuje výmenu údajov o DNA, odtlačkoch prstov a údajov o evidencii vozidiel (VRD). Táto koncepcia je založená na vzájomnom prepojení vnútroštátneho systému s vnútroštátnymi systémami všetkých ostatných členských štátov EÚ s cieľom umožniť vyhľadávanie informácií na diaľku. Keď je zistená zhoda v databáze iných členských štátov, údaje o zhode sa vymieňajú prostredníctvom dvojstranných mechanizmov výmeny.

8. Európsky informačný systém registrov trestov (ECRIS)

ECRIS je elektronický systém výmeny informácií o predchádzajúcich odsúdeniach vynesených proti konkrétnej osobe na trestných súdoch v EÚ na účely súdnych konaní voči určitej osobe a ak to povoľuje vnútroštátne právo, aj na iné účely. Členské štáty, v ktorých k odsúdeniu došlo, musia dané odsúdenia vynesené proti štátnemu príslušníkovi iného členského štátu oznámiť tomu členskému štátu, ktorého štátnym príslušníkom daná osoba je. Členský štát, ktorého je daná osoba štátnym príslušníkom, musí tieto informácie uchovávať, a môže teda na požiadanie poskytovať aktuálne

³⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/65/EÚ z 20. októbra 2010 o ohlasovacích formalitách lodí plávajúcich do prístavov a/alebo z prístavov členských štátov, ktorou sa zrušuje smernica 2002/6/ES.

³⁵ Sieťová aplikácia na zabezpečenie výmeny informácií.

³⁶ Prümský dohovor z roku 2005. Dohovor bol začlenený do právnych predpisov EÚ v roku 2008 rozhodnutím Rady 2008/615/SVV.

informácie o záznamoch svojich štátnych príslušníkov v registri trestov bez ohľadu na to, kde v EÚ došlo k vyneseniu odsúdení.

System ECRIS umožňuje aj výmenu informácií o odsúdeniach štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti. Kontaktnými miestami v rámci siete ECRIS v každom členskom štáte sú na to určené ústredné orgány, ktoré majú na starosti všetky úlohy, ako napr. oznamovanie, ukladanie, žiadanie a poskytovanie informácií z registrov trestov.